

Uus peatänav meelkitab talvelgi õuekohvikutesse melu nautima

• Autoga ligipääsetavuse asemel meelkitab inimesi kesklinna poodidesse hoopis eriline aknakujundus.

Kai Maran
kai.maran@tallinnlv.ee

► «Aastakümneid tagasi väitsid ka Põhjamaade inimesed, et kliima ei sobi ja jalakäijate tänavad suretavad ärisid välja. Nüüd aga istuvad inimesed tekkidesse mässitult meeleldi ka talvel välkohvikutes. Vihma vastu aitavad aga klaaskatusega tänavad,» rääkisid väliseksperdid, kuidas Tallinna uue peatänav idee on mujal varem omaks võetud.

Arhitektuurikatlas nädala keskel toimunud teine linnafoorum otsis sedakorda vastust küsimusele, kuidas looks uus peatänav turvalise ja sõbraliku linnasüdame ja ühendaks linna merega. Tulevane Tallinna peatänav peaks linna peaarhitekti Endrik Männi sõnul kasutama tänavaruumi heaperemehelikult ning olema meeldiv paik jalakäijatele ja jalgratturitele. Samas peaks see arvestama ka ühistransporti ja autoliiklust ning piirkonna ettevõtjate vajadusi.

«Meie eesmärk on leida tasakaal autode, ühistranspordi, jalakäijate ja jalgrataste vahel,» ütles Mänd. «Eesmärk on täidetud, kui ettevõtjad ja tänavatel liiklejad soovivad tulevasel peatänaval viibida kauem ja nende näod on rõõmsamad.»

Väliseksperdid Timo Hämäläinen ja Ewa Westermarki sõnul on linna peatänavast puhkekeskkonna kujundamine paljudes Põhjamaa linnades esialgu küll umbusk põhjustanud, kuid hiljem on muutunud siiski tänuga omaks võetud.

Inimesed muudavad harjumusi

«Kui aastakümneid tagasi soovisid Põhjamaad aasta läbi avatud ja jalakäijate sõbraliku linnaga algust teha, oli vastuväiteid palju,» rääkis Westermarki arhitektuuribüroost Gehl Architects. «Kliima pole see, poed surevad välja ja üleüldse, see pole meie kultuurile omane. Aga elu näitab, et inimesed

Esimesena peaks uue peatänav loomine muutma vabariigi juubeliks Narva ja Pärnu maantee sädalinnapoolsed otsad senisest enam jalakäija-, ratturi- ja ühistranspordisõbralikuks.

te harjumused võivad väga kiiresti muutuda ja nüüd istub isegi talveilmaga õuekohvikuis tekkides all tuhandeid inimesi.»

«Kui on midagi teha ja vadata, tulevad inimesed ka halva ilmaga kodust välja,» väitis linnakeskkonna tuntud blogija Hämäläinen. «Näiteks Helsingi valgusinstallatsioonid ja jõuluturg suudab ka sädalal inimesed kodudest tänavale meelitada. Vihma vastu aga on head näiteks klaaskatustega alad.»

Eraldi rattateed kasvatasid jalgratturite arvu Kopenhaagenis viiekordseks.

«Loodussõbralik keskkond on tähtis, sest avaldab mõju meie käitumisele,» mainis Westermarki. «Inimene ei muutu ju

Jalakäijate tänav on linna peamine tuiksoon

Reisiportaali The Culture Trip valis Tallinna maailma kümne moodsaima linna hulka.

«Linna peatänav kujundamine on kindlasti üks tähtis osa linnaruumi täiustamisest,» ütles abilinnapea Arvo Sarapuu (pildil). «Paljudes linnades ongi just jalakäijatele mõeldud tänav linna üks peamisi tuiksooni. Tammsaare pargi renoveerimine ja ümberkujundamine tõstab kindlasti kesklinna väärtust ka uue puhke- ja kohtumiskohana rohealal, mis asub linna südames. Usun, et nende kahe sümbioos saab olema väga atraktiivne, aga ka inimesesõbralik. Tähtis on muidugi jälgida, et ka autosõitjatele tekiksid kesklinna tulekuks mõistlikud alternatiivid. Usun, et uue park, jalakäijate, ühistranspordi ja kergliikluse eelistamine linnasüdames aitab meil võita ka roheline pealinn tiitlit aastal 2018. Tallinn valiti alles hiljuti reisiportaali The Culture Trip poolt maailma kümne moodsaima linna hulka. Olime samas nimekirjas selliste suurlinnadega nagu Tokyo, Singapur, London, Hongkong, San Francisco.»

käsu peale, vaid tänu keskkonna mõjutusele.»

Nii näiteks on asjaolu, et Kopenhaagen hakkas rajama sõi-

dutee ja kõnnitee vahele eraldi sõiduradu just jalgrataste ravivis, kasvatanud jalgratturite arvu 40 aastaga viiekordseks. Nüüd

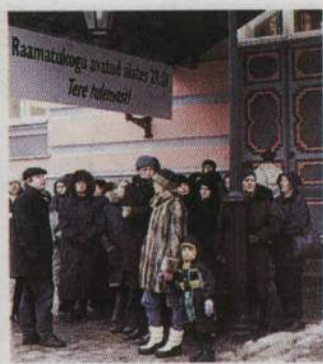
on Westermarki sõnul saanud sellest Kopenhaagenis peamine liikumisviis. «2014. aastal kasutas igapäevaseks liikumiseks 63% inimesi jalgrattaid, 17% ühistransporti ja kümme protsenti linlasi võrdselt nii autot ja jalgsikõndi,» sõnas Westermarki, kelle sõnul annab selline trend ka majanduslikku säästust.

Jalgratas aitab kokku hoida

«Uurimused näitavad, et autoga sõitjad kaotavad võrreldes jalgratturiga iga päev 1,5 eurot,» väitis Westermarki ja lisas, et inimesesõbralik peatänav mõjub uurijate sõnul positiivselt ka tänavakultuurile ja kaubandusele. «Peatänav äärses poodides mängib suurt rolli silmatorkav kujundus. Oleme teinud uurimusi, mis näitavad, et seitsme korda rohkem inimesi astub sisse omapärase kujundusega poodidesse. Linnatänav poed on pööranud sisemuse välja poole ehk toonud kaubad tänavaruumi, mis annab eelise just väikepoodidele.»

Tallinna peatänav projekt annab linnale vabariigi juubeliks inimesesõbraliku peatänav, mille loomise esimene etapp liidab Pärnu maantee ja Narva maantee sädalinnapoolsed otsad üheks sõbralikuks tervikuks. Teises etapis ühendatakse peatänav abil sädalinnaga ka mereäär ja peatänavaga külgnevad kvartalid.

Peatänav lahenemine, mida ideekonkursil otsitakse, peab sobima Tallinna kui võimaliku Euroopa rohelise pealinna. Peatänav peab olema kogu pikkuses teistmoodi ja äratuntavalt kujundatud nii, et see elavdaks piirkonda ja teenuste pakkumist. Peatänav peab olema meeldivaks ajaviitmise ja kokkusaamiskohaks. Tallinna peatänav ideekonkursi kvalifitseerimisdokumentide esitamise tähtaeg on 8. märts ja võistlustööde esitamisel 25. aprill. Ideekonkursi tingimused ja taustamaterjalid asuvad aadressil <http://bit.ly/ptnv>

Tasuta terviseleeng keskraamatukogus

► Keskraamatukogu ja õdede liidu terviseleengute sarjas «Tunnike tervise heaks» saab märtsis, aprillis ja mais kuulata vaimse tervise loenguid. Õdede loengud toimuvad keskraamatukogus (Estonia pst 8) iga kuu esimesel esmaspäeval. 7. märtsil kell 17.30 tutvustab tervishoiu kõrgkooli õppejõud Marianne Annion, kuidas ära tunda ja ennetada depressiooni, asjakohased küsimused saata aadressil mental.health.est@gmail.com. Kõik loengud on tasuta. Info mari.sieberk@ttn.lib.ee või tel 683 0907, www.keskraamatukogu.ee

Bussid nr 36 ja 45 ümbersõidul

► Seoses Pärnu mnt remondiga Männiku tee ja Väikese Illimari tänava vahel suunatakse 36. ja 45. liini kesklinna suunal sõitvad bussid 3. märtsi tööpäeva algusest kuni 5. juuni tööpäeva lõpuni ümbersõidule. Ajutine Kirde peatus asub Pärnu mnt enne Kirde tänava ristmiku. Kesklinnast väljuval suunal paiknev ajutine Risti peatus asub Pärnu mnt Männiku tee ristmiku juures. Pärnu mnt kesklinna suunal paiknev Kurni peatus suletakse.

Näitus Tauno Kangro monumentidest

► Skulptor Tauno Kangro avas rahvusraamatukogu fuajees oma näituse «Tehtud ja tegemata monumentid», mis jääb avatuks märtsi lõpuni. Kangrole on südamelehedased Eesti ja Põhjamaade mütolooogia – Kalevipoeg, Suur Tõll jt, samuti loomaskulptuurid, kus tihtilugu omamoodi «kiiks» sees. Lisainfo tauno@skulptuuristudio.ee

Ornitoloogid kutsuvad taas koduaias linde märkama

► Linnuhuvilised saavad taas jälgida, kui palju eri lindi koduhoovil tegutseb ja pesitseb.

Eesti ornitoloogiaühingu projekt «Suvine aialinnupäevik» alustas sel nädalal oma kolmandat hooaega. Aialinnupäevikut pidavad loodusevaatlejad jälgivad meie aedades pesitsevaid linnuliike, et saada teadmisi aialooduse kohta.

Veebirakendusse www.eoy.ee/aed saab igaüks luua oma isikliku aialinnupäeviku, kuhu panna kirja kõik aias kohatud ja pesitsevad linnud. Samuti muud vaatlused selgroogsete, kimalaste ning selle kohta, millal hakkasid õitsema taimed või ilmusid välja esimesed putukad. Kaardirakenduse abil saab jälgida teiste osalevate aedade tulemusi ning salvestada ja välja printida enda

Tiit Külaots

Linavästrik on koduaedades sage külaline.

päevikusse sisestatud andmeid ja elamusi.

Mullu osales aialinnupäeviku pidamises üle 670 loodushuvilise, kelle kogutud andmed näitasid, et aias pesitsevatele lindudele oli 2015. aasta üle ootuste edukas. Osalejad märkasid aedades keskmiselt 32 liiki, ühtekokku aga 193 liiki linde, mis on tunamullusega võrreldes 14 liiki rohkem. Aialinnupäevikut saab pidada 2. oktoobrini.